

Piramida Sonca oziroma hrib Visočica naj bi bil največja in najstarejša piramida na svetu. V višino meri več kot 220 metrov, stara pa je vsaj 12.000 let.

BOSANSKE PIRAMIDE V VISOKEM

Bosanci so bili morda celo pred Egipčani

SKRIVNOST

Največja je piramida Sonca, pravijo, da naj bi jih poleg že odkritih bilo še več – Obiskovalci prihajajo z vsega sveta in verjamejo v posebno energijo – Domačini menijo, da bi lahko vlada bolj podpirala projekt piramid – Osmanagićevo odkritje bi lahko zamajalo temelje znane zgodovine

Besedilo in fotografije:
Katja Petrovec
Matjaž Kranjec

Pravijo ji dolina piramid – zeleni uravnani ob reki Bosni, med mestoma Zenico in Sarajevom, obdani s hribi, gosto poraslimi z listnatimi gozdom. Tam, zgolj trideset kilometrov severno od bosanske prestolnice, leži mesto Visoko, okoli njega pa ... najstarejše piramide na svetu. Kar pet naj bi jih bilo, najvišja med njimi, danes poimenovana piramida Sonca, nekoč pa je bil to zgolj hrib Visočica, se dviga 220 metrov visoko, zavijljiva naj bi bila tudi njena starost, okoli 12.000 let. Nemogoče jo je zgrešiti, piramidasto oblikovani hrib se namreč tesno spet z mestom dviga kvišku, do njega pa vodijo dobro označene table. Zgolj strmo vzpenjajoča se in ozka cesta daje dvomiti, ali je pot prava. Pa kakšen ciganček ob cesti, ki pomoli roke skozi odprto šipo avtomobila in zaprosi za drobiž. Ni še turističnega razcveta, kot bi si ga marsikdo želel v teh krajih, a nekateri so vendarle zaslužili, da lahko k teoriji o obstoju bosanskih piramid pristavijo svoj košček.

Ob piramidah vidijo svojo priložnost

Pod piramido Sonca se odpre pogled na mesto Visoko in tam je gostilničar Feri postavil bistro Vidikovac. Poleg stoji stojnica s spominki, nedaleč stran celo lopa, višje ob cesti stanka prodaja volnene nogavice in kreme, le nekaj korakov naprej pa je Balkisa s hčerko Šelzado kar v garaži ob domači hiši postavila majceno trgovino.

no. Od spominkov piramid do majic, energijskih kamnov in celo jabolk. »Veliko turistov pride sem, včasih dvesto, včasih tristo, tudi po tisoč jih je že bilo,« pove Balkisa, ki pa ji posel vendarle ne teče tako dobro, saj se zgodi, da tudi po dva dni ne prodaja ničesar. Balkisa živi tu od leta 1945 in ko so gradili hišo, pripoveduje, so naleteli na trdo ploščo. »Ta piramida nad nami, piramida Sonca, je najboljša v vsem. Tako po videzu kot po naravi, energiji,« pojasni. Nato glasno in prepričljivo na vprašanje o obstoju posebne energije odvrne: »Seveda je energija, čutim jo, saj vendar živim tu! Včasih grem celo dvakrat na dan tja gor in nato se počutim zdrava in lepa, pa imam 68 let.« Gostilničar Feri je okoli piramid nekoliko skrivnostnih, kar je sploh značilnost vseh ljudi, s katerimi sva se pogovarjala. Neka skrivnostnost, mistika, duhovnost zadnje čase prevaja te kraje. »Seveda verjamem, da so te piramide pristne. Da so jih ustvarili ljudje in da imajo posebno energijo. Zakaj bi sicer vse stavil v to, da sem tu zgradil svoj lokal? Zato,

Občutljiva koža je lahko hitro razdražena.

ker verjamem, da je zgodba resnična in da bo sem prihajalo vedno več ljudi. Že zdaj jih je veliko in prihajajo iz vsega sveta. Tudi Slovencev je veliko. Mi pa ni všeč, da se naša vlada tako malo zanima za ta dognanja, da je tako mačehovska, da tako silno malo pomaga. Zato se zadeve premikajo počasi, a verjamem, da se bo prej ali slej izkazala resničnost Osmanagićevih odkritij.« Ob vznjoži poti proti piramidi Sonca stara žena prodaja nekaj svojih izdelkov. Pletene nogavice in maže, za katere trdi, da so zdravilne in da jih je mogoče uporabiti za vse. **Zada Dautović** je zdaj stara 77 let, njena vera v resničnost piramid je brezmejnna. »Kaj naj rečem, prodaja ne gre ravno dobro, a nekaj že prodam. Tu blizu živim, vsak dan ponujam svoje izdelke, že skoraj trideset let se ubadam s tem. Ob vznjoži piramide pa

morda dve leti. Ljudje prihajajo od vsepovsod. Prihajajo Srbi, Hrvati, Slovenci, od drugod, iz Avstralije, Amerike, Nemčije, s kombiji, avtomobili, avtobusi. Veliko je takih, ki pridejo večkrat. Tu je še več piramid, samo treba jih je še najti. Verjamem, da je tu posebna energija, močna energija, še posebej v predoru pa na vrhu te piramide. Ko sem bila na vrhu, sem se počutila, kot da sem se znova rodila. Tako je to, boste videli sami.«

To je delo človeških rok

Kdor želi na piramido Sonca, se mora ustaviti pri leseni uti, kjer vodniki v hladu sence čakajo na svoje turiste. Radi vidijo, da jih je čim več, povedo, saj se morajo tudi do petnajstkrat na dan povzpeti proti točkam na piramidi, kjer so prostovoljci počistili zemljo in drevje nad kamnitimi skladi, za katere pravijo, da je beton, nekajkrat trši od sodobnega. »Prišla sem, da vidim in se prepričam, ali gre res za piramide. In prepričana sem, da je to delo človeških rok. Zame je dejansko ne-

mogoče, da bi bile te plošče, takih oblik in debeline, delo narave. Vodnik nam je povedal, da so te plošče obložene okoli hriba z vseh strani in zanimivo je, kako so lahko ljudje nekoč sploh kaj takega zgradili. Verjamem in prepričana sem, da so to piramide,« pove **Nezira Dervišević**, ki se skupaj z možem **Husejem** sklanja nad izkopane plošče. »Tako kot je bilo pri drugih odkritjih, bo tudi pri bosanskih piramidah,« dodaja Huse. »Po vseh dvomih in oprekanjih bo nekoč vendarle prevladalo mnenje, da gre za prave piramide. Zato je treba podpreti vsa ta prizadevanja. Jaz sem iz Bihaća, žena je iz Srebrenice, a živiva v Avstriji. Ponosna sva, da imamo te piramide, no, tudi sicer sva ponosna na Bosno. A z njimi vendarle postajamo zanimivi za svetovno javnost,« pravi Huse in pokaže na sklade pod nami. »Vidi se, da je to naredila človeška roka in ne morem verjeti, da nekateri temu oporekajo.«

Odkritje je šok za znanstvenike

Pred sedmimi leti je **Semir Osmanagić**, doktor sociologije, diplomirani ekonomist in politolog ter ljubiteljski arheolog, svetovno javnost pretrpesel s teorijo o obstoju bosanskih piramid. Do danes je nekakšni Indiana Jones odkril, da je pet hribov nad Visokim pravzaprav nič drugega kot več tisoč let stare piramide. Piramida Sonca, (bosanskega) Zmajca, Mesecca, Ljubezni in Hrama matere zemlje. »S pomočjo fizikov, kvantnih fizikov in elektroinženirjev smo dokazali, da se na vrhu piramide Sonca zbira energija, ki prihaja iz centra piramide. Piramida Sonca se obnaša kot nekakšen energetski stroj,« trdi Osmanagić, ustanovitelj Fundacije arheološki park: Bosanska piramida Sonca.

Feri (na sredini), lastnik bistroja Vidikovac, s svojim prijateljem pod piramido Sonca čaka na dan, ko bo turizem začel cveteti tudi v Visokem.

Zada Dautović ob vznjoži piramide Sonca dve leti prodaja svoje doma narejene izdelke. Pravi, da je bila na vrhu piramide in da je čutila posebno energijo.

Koži namenite posebno skrb.

»Vse manj je tudi znanstvenikov, ki oporekajo obstoju teh piramid. Na začetku je bilo njihovo odkritje za znanstveni svet pravi šok in povsem razumljivo je, da so se mnogi odzvali negativno. Dejstvo, ki potrjujejo obstoj umetno zgrajenih piramid, pa je z vsakim dnevom več,« pove tudi **Ahmed Bosnić**, član upravnega odbora fundacije, novinar in pisatelj, ki mu pravijo kar bosanski Erich von Däniken, saj je napisal že več znanstvenofantastičnih knjig. In našteva: piramide imajo popolno geometrijo nasproti stranem neba, pod njimi so labirinti predorov, pri gradnji piramid je bila uporabljena sveta geometrija kot bistvo vseh monumentalnih gradbenih stvaritev starega sveta, plošče, iz katerih so zgrajene piramide, so narejene iz cementa, v predorskem labirintu najdemo keramične plošče, težke tudi po nekaj sto ton, predorska mreža je preprežena z množico suhih zidov, ki jih v naravi ni mogoče srečati kot delo narave, ventilacija v predorih je popolna, temperatura pa med 12 in 16 stopinjami Celzija. »In po drugi strani, najbolj znani egiptovski arheologi, ki so bili v Bosni, so potrdili obstoj bosanskih piramid. Poleg tega smo imeli do zdaj pet znanstvenih srečanj, na katerih so sodelovali znanstveniki z različnih področij. Vsi, s svojimi osebnimi rezultati preiskovanj, potrjujejo, da so bosanske piramide delo skrivnostnih gradbenikov, ne pa delo narave,« pojasnjuje Bosnić.

Zbiralci vesoljske energije

Nekaj kilometrov stran od najbolj znane bosanske piramide je vhod v podzemne rove. Teh je za deset kilometrov, pravi Osmanagić. Skupina radovednežev se zbere in s čeladami v rokah pričakuje vodnika. Tudi Nezira in Huse sta že tam in zato-pljeno prebirata, kaj piše na stenah pri vходу. Nato vehementno in energično pristopi do skupine vodnik **Haris Delibašić** in pozove vse, da si nadenejo čelado – na nekaterih od njih piše celo Slovenija, s kakšno od obrabe manjkajočo črko. In enournno potovanje po vlažnih rovih, v večjem delu osvetljenih z lučmi in podprtini z lesenimi tramovi, se začne. Haris ves čas kliče skupino, da pohiti, se ustavlja na različnih mestih in razlaga zgodbe o nastanku rovo, njihovem pomenu, o suhih zidovih, najstarejših in največjih keramičnih ploščah na svetu.

»Poglejte relief te keramične plošče,« razlaga Delibašić. »Tak je kot relief Visokega. Dajte roke nad ploščo in začutili boste zbadanje in hlad.« Skupina se zbere okoli najstarejše keramične plošče na svetu, kot pove vodnik, in nad njo dvigne roke. Iz ust posameznikov se slišati navdušenje nad občutenjem. A prav veliko časa ni, saj čaka Delibašića zunaj že nova

Balkisa (desno) in njena hči prodajata spominke z motivi piramid in energijske kamne. »Energije je na piramidi Sonca veliko,« prepričljivo zagotovi.

Na piramidi Sonca je dr. Semir Osmanagić odkril plošče, za katere pravi, da jih ni naredila človeška roka, in v katere je oblečen ves hrib Visočica.

skupina, medtem ko mora tej v rovih še marsikaj povedati. Recimo to, kako so ti predori nekakšni mali ventilatorji. »Ljudje takrat so točno vedeli, kako narediti dober pretok zraka,« zopet navdušeno razlaga, kako in zakaj kroži zrak skozi predore. »Tu je tudi majhno jezero. Pred leti smo odkrili dvesto metrov dolg prehod proti piramidi Sonca. Dve leti smo ga čistili, a voda se je stalno vračala, ko smo jo hoteli izčrpati. Nato smo vzorce vode poslali v Zelenico na inštitut na pregled in kemično-biološka analiza je pokazala, da je voda primerna za pitje in brez bakterij.« Delibašić še pove, kako ta voda veliko bolj vpliva na človekovo avro kot kakšna druga, da ima boljše značilnosti in da je tudi zrak v predorih boljši kot zunaj. »Zato je vse, kar vidimo tu, služilo živim ljudem in ne mrtvim. Gre za neke vrste prečiščevanje. Piramida je neke vrste stroj, zbiralec vesoljske energije. Kar pa zadeva zdravje, je to eno najzanesljivejših mest na planetu, kjer si lahko ohranite in povrnite zdravje. Slovenec **Janez Pelko** dokazuje, da je naša avra potem, ko smo tu spodaj kakšnih 45 minut, boljša kot pred vhomdom v predor. Vi ste že moja četrta skupina danes in če bi vam moral vse to pripovedovati zunaj, bi že omagal od utrujenosti. Tako pa imam polno

energije, da vse to zdržim. Ko pa pridem ven, sem ožet kot kunja. To potrjujejo vsi, ki so bili notri. Ljudje vidijo tu neko prihodnost in vsa regija bi morala sodelovati in pomagati pri tem,« še pojasni vodnik Delibašić.

Milijon turistov – želja ali realnost

»To je res pomembno,« se v pogovor vključuje **Ahmet Bamaković**, znan kot **Baka**, arhitekt iz Mostarja, ki je zadnjih dvajset let preživel v Sydneyju in je bosanske piramide obiskal že drugič. »Vse okrog teh piramid je zelo zapletena materija za naše možgane. Imamo se za napredno civilizacijo, v resnici pa smo divjaki, ki kar naprej nekaj rušimo. Tu so vsi dokazi. Ta material, pisma, znaki, vse to je treba pojasniti. Ko želite nekaj dokazati, potem ste do določene meje vedno sami, dokler drugi ljudje ne najdejo svojega interesa, da se vključijo. Mahatma Gandhi je rekel: najprej te ignorirajo, potem ti oporekajo, te omalovažujejo, na koncu pa vseeno zmagaš,« pove Baka in nakaže primer Medžugorja. »Vsi ga poznajo. Na milijone ljudi ga obišče, ker je postal danes verski kraj. V Medžugorju je bilo narejeno super delo, a v resnici je vera sama manipulacija z ljudmi in nič drugega. Menjdar pozor, ljudje tam niso čakali na papeža, da bi jim dokazal, da gre za sveto mesto. Veste, Bosna in Hercegovina ima danes problem, da se sama organizira in da sodeluje.«

Baka je trdno prepričan o obstoju bosanskih piramid. Še več, pravi, da ni niti najmanjšega dvoma o piramidah. »Problem je le, kako vse urediti za razvoj in za posel, kako jih predstaviti. In tu bom poskušal pomagati. Osmanagić je pri tem skorajda sam, a ko bo to minilo, bo z njim na milijone ljudi. Ves svoj denar vlaga v ta projekt in to je velika priložnost za vse ljudi tu okoli. Če obišče milijon ljudi Medžugorje, bi lahko tudi bosanske piramide,« jasno in brez ovinkarjenja izjavi Baka.

Ahmed Bosnić pa v teh dneh ravno končuje svojo knjigo z delovnim naslovom Izgubljeni svetovi. V njej se, kot pravi, samo površno dotika raziskovanje bosanskih piramid in bolj kot temu sledi nekaterim svoj-

Podzemni rovi so povečini osvetljeni in podprti z lesenimi tramovi. Prostor je vlažen in hladen, temperatura je okoli 12 stopinj Celzija.

Ob največji keramični plošči se zbere vsa skupina in nad njo položi roke. Prepričani so, da iz nje seva nekaj posebnega.

Vodnik po podzemnih rovih Haris Delibašić razlaga, zakaj so keramične plošče, ki so jih našli v rovih, tako posebne.

im razmišljanjem in slutnjam, ki jih je prinesel s svojih potovanj po svetu. »Leta, ki so pred nami, bodo spremenila podobo naše preteklosti in odkrili bomo, da usoda Zemljanov ni v stalnih vojnah. Da bi se podali v vesolje do naših prvih

sosedom, ne bomo potrebovali težkih in predragih vesoljskih ladij, pač pa nam bodo bistvo in vsebino fantastičnih možnosti odkrile energije, ki jih ugotavljamo v bosanskih piramidah Sonca,« trdi pisatelj znanstvene fantastike. ■

Dvom in odpor

Ni malo tistih, ki oporekajo odkritjem dr. Osmanagića. Med njimi je kar nekaj uglednih in vplivnih znanstvenih centrov. »Zgodovina nas uči, da vsako veliko odkritje v svetu povzroča dvom in odpor. Ko pa tako odkritje pride iz Bosne, je vse skupaj še izraziteje. Toda najpomembnejši razlog je vendarle to, da bi nekateri znanstveniki želeli obdržati obstoječo podobo zgodovine kultur našega planeta, katere avtorji so sami ali pa jo vsaj zagovarjali in vsiljujejo svetu. Toda to ne bo zdržalo. Tako rekoč na vseh straneh sveta arheologi, raziskovalci in avtorji odkrivajo artefakte, ki so mnogo starejši od civilizacijskih začetkov, ki jih oni panično branijo in zagovarjajo. Po drugi strani pa postaja jasno, da so gradili piramide na vseh celinah sveta in da so neka prepoznavna podoba našega sveta. Popolnoma sem prepričan, da niso služile kot grobnice. Rajše bi dejal, da so svoje vrstne časovne celice ali skladišča skrivnostnega znanja, ki bo spremenilo življenje na našem planetu in nas naredilo za medplanetarno civilizacijo. Torej prišel je čas, da se zgodovinske prilagoditve novim dejstvom in odkritjem ter da prizna, da civilizirano življenje na Zemlji ni posebnost, ampak pravilo v vesolju,« odgovarja Ahmed Bosnić.

